

MOCKUMENTARY OF A CONTEMPORARY SAVIOUR

Wim Vandekeybus / Ultima Vez

14 > 22.04.2017

MOCKUMENTARY OF A CONTEMPORARY SAVIOUR

Interview Pieter D'Hooghe

We schrijven 1987 wanneer Wim Vandekeybus internationale erkenning vergaart met *What the Body Does Not Remember*. Dertig jaar later blijft de maker zoeken naar manieren om zichzelf uit te dagen en het publiek te verrassen. “Het interesseert me weinig om twee dezelfde voorstellingen te maken. Ik verken liever onontgonnen terrein en zoek graag de authenticiteit van het onverwachte op.”

“Toen ik eind jaren tachtig Martin Scorseses *The Last Temptation of Christ*, over de laatste dagen van Jezus, zag, raakte ik gefascineerd door dit Bijbelse verhaal. Sindsdien speel ik met het idee om een stuk met religieuze inslag te maken. Met *Mockumentary of a Contemporary Saviour* zet ik één van mijn oudste ideeën op de scène.”

Wat heeft je zo lang tegengehouden om woorden in daden om te zetten?

“Religie is geen eenvoudige en glasheldere materie. Ik vond het belangrijk goed te weten waar ik mee bezig was en gaf mezelf de tijd het onderwerp grondig te onderzoeken. Doorheen de jaren ben ik steeds dieper gaan graven. Zo botste ik op de *Apocriefen*, verhalen die voorheen deel uitmaakten van de Bijbel maar uit het Boek gecensureerd werden. Ik keek ook verder dan het Christendom en detecteerde zowel contrasten als gelijkenissen tussen de verschillende godsdiensten. Een fenomeen dat bij een groot deel van de religies terugkomt, is het aanwezig zijn of wachten op een Messias of Verlosser.”

Waarom sprak dat idee van een Messias je zo aan?

“Het hele gegeven van een figuur die zich opwerpt als goddelijke boodschapper en verkondiger van alle kennis is iets van alle tijden. In een wereld waar mensen op zoek zijn naar de betekenis van het bestaan zal je altijd mensen hebben die het ultieme antwoord propaganderen. In de Westerse wereld zijn we daar op religieus vlak misschien

minder mee bezig. Je merkt echter dat momenteel angst en hopeloosheid weer opspelen en ook religie opnieuw meer aanhang krijgt. Want: ‘*When do we like God? When we need him.*’. Het is ook net tijdens zo’n crisisperiodes dat er wel altijd een paar mensen zijn die hierop inspelen en zichzelf opwerpen als de verkondigers van alle antwoorden. Valse profetie doorspekt met onmogelijk in te lossen beloftes en waarheden. Zo’n Verlossers manipuleren de mensheid op z’n zwakste moment. In *Mockumentary of a Contemporary Saviour* is dit één van de centrale onderwerpen.”

Je kiest voor een science-fictionsetting. Deze mockumentary speelt zich niet af in het nu maar in de toekomst.

“Ik ben niet iemand die de krant openslaat, een bepaalde gebeurtenis waarneemt en denkt: “ja, hier ga ik een stuk over maken”. Vlaggen verbranden of extreme standpunten over de hedendaagse maatschappij openlijk propaganderen op scène is te veel gebonden aan het nu. Door te werken met een mogelijke toekomst – want het is niet dé toekomst – kom je los van concepten als ‘tijd’ en ‘plaats’. Een verhaal ontdaan van een gedefinieerde setting geeft de vrijheid om een kritiek thema als religie te benaderen vanuit humaan standpunt, ontdaan van de huidige socio-politieke bijklanken. We behandelen religie als een product van menselijke hand en het sciencefictiongenre leent zich daar uitermate toe. Ursula Le Guin schreef ooit: “*Science fiction is not prescriptive; it is descriptive.*” Sci-fi doet geen voorspellingen over de toekomst maar werkt vanuit het nu. Deze imaginaire futuristische wereld op scène be vraagt het menszijn op mockumentariaanse wijze. En net zoals de valse verlossers blijven ook wij de antwoorden schuldig.”

Hoe ziet die wereld eruit?

“Onze toekomst is tweeledig. Enerzijds is er een

buitenwereld die onleefbaar is geworden door een overvloed aan informatie. Zodra iets gebeurt, vindt onmetelijke rapportering plaats, wat zich vertaalt in een *white noise*. Nog voor iets gebeurd en beschreven is, dient de volgende ontwikkeling zich aan. Dit brengt een paralyse van tijd en evolutie met zich mee en zorgt ervoor dat het menselijke brein gewoonweg crasht. De veelheid aan manifestaties leidt ook tot de relativiteit van de waarheid. De overdosis aan informatie transformeert in een faliekante desinformatie met totale implosie tot gevolg. Deze buitenwereld is grenzeloos, in de letterlijke zin van het woord. Er zijn geen landen meer. Wat overblijft zijn restanten van culturen in de vorm van talen, gebruiken en vage herinneringen. De oeverloze eindeloosheid en willekeur leiden tot rusteloze razernij. De mensheid balanceert op de constante grens met krankzinnigheid. Uit de door de *white noise* gedomineerde aardbol worden de Uitverkorenen gered en naar de safe room gebracht, een andere wereld en eveneens de ruimte waarbinnen deze *mockumentary* zich afspeelt. In onze ogen is de toekomst een visueel spel van geabstraheerde oerelementen waarin de mens een blijvende centrale rol bekleedt. Voor de ontwikkeling van de scenografie werkten we samen met Meyrem Bayram, een beeldend kunstenaar die werkt met basische materialen en rekening houdt met de mens als onderdeel van het scènelandschap. De kostuums zijn van de hand van Isabelle Lhoas, een oudgediende bij Ultima Vez. Zij laat de outfits flirten met de 70s. De mode van toen met de brede broekspijpen, grote col voelt enorm futuristisch aan. Denk ook maar aan typische sci-fi-films uit die tijd zoals George Lucas' *THX 1138* en *Star Wars*. Daarnaast werd ook gekeken naar de culturele achtergrond van de Uitverkorenen."

Uitverkorenen?

"Inderdaad. Een diverse groep die door een infantiel Messiasfiguur gered wordt uit de buitenwereld door ze één voor één naar de *safe room* te brengen. Nu, niet iedereen voelt zich meteen 'gered'. De ruimte is steriel en ontdaan van materialiteit. Onsterfelijkheid heerst en de uitverkorenen zijn gedoemd om eeuwig met elkaar samen te leven in deze verstilde ruimte. Daarnaast worden ze ook geteisterd door onbeantwoorde vragen zoals: 'Waarom zijn net wij uitverkoren? Wat is onze hoop? Is deze zogenaamde redding een vloek of zegen?'. Twijfel heerst."

Als maker speel je stevast zelf God tijdens het assembleren van de cast. Hoe heb je de groep samengesteld?

"Kunnen werken met een zo divers mogelijke groep is enorm belangrijk voor mij. Jason Quarles is Afro-Amerikaan, Yun Liu representeert de Chinese eenkindspolitiek, de Siberische Maria Kolegova is koelbloedig en doordrongen met een overlevingsinstinct en Saïd weerspiegelt het mysterieuze van de Arabische wereld. Flavio, Anabel en Dan gelden als restanten van de Westerse cultuur. Menselijk als ze zijn, zijn culturele conflicten niet uitgesloten. De tekst vormt – samen met dans en muziek – een leidend element doorheen deze voorstelling en kwam tot stand doorheen het creatieproces waardoor het organische karakter gewaarborgd werd. Bart Meuleman had van bij het begin een actieve rol in de repetities. De schrijver is meester in het verwoorden van de scherpzinnigheid van de mensheid in nood zonder ook de zelfrelativering en lyriek van humane humor uit het oog te verliezen."

De wereld verkeert in een negatieve spiraal en de Verlosser vrijwaart slechts een aantal mensen... Met het oog op een nieuw begin na totale destructie stel ik me voor dat hij enkel de perfectie eruit haalt?

"Net niet. De uitverkorenen gelden als antihelden, *a bunch of losers*. Doordat iedereen tegenwoordig streeft naar perfectie zijn we de *loser value* verloren. De Messias kiest zijn mensen net omdat ze imperfect zijn. Ze twijfelen, liegen, zijn een tikkeltje pervers en slachtoffer van hun driften en instincten, alsook van de maatschappelijke conditionering. Deze mensen zijn bevooroordeeld, machtsbelust en materialistisch. Eigenbelang primeert en twijfel domineert. Achter hun schijnbaar stalen façade schuilt vaak veel miserie en onzekerheid."

Muziek heeft altijd een prominente rol gespeeld in je voorstellingen. Ik probeer me een soundtrack voor te stellen bij dit alles...

"Voor de creatie van de soundtrack werkten we samen met de componiste Charo Calvo. Zij werd bijgestaan door Manuel Poletti van het IRCAM, het Franse instituut dat zich specialiseert in het ontwikkelen van geluidssoftware. Zij zijn meesters in het manipuleren van geluid. Zo kunnen zij klanken en stemmen uitvergroten en vermenigvuldigen waardoor het klinkt alsof er duizenden mensen aan het praten zijn. Net zoals Meuleman was ook Calvo nauw betrokken bij het creatieproces. De soundtrack kwam tot stand tijdens de repetitieperiode. Veeleer dan een ondersteunende functie, beschikt het geluid over een eigen identiteit. Het interageert met en revolteert soms zelfs tegen de Uitverkorenen."

📅 14.04.2017 > 22.04.2017 ⌚ 20:00 📍 KVS BOL 🔊 EN

📄 [MEER INFO & BEELDMATERIAAL](#)

REGIE, CHOREOGRAFIE WIM VANDEKEYBUS **GECREËRD MET EN UITGEVOERD DOOR** ANABEL LOPEZ, MARIA KOLEGOVA, YUN LIU, DANIEL COPELAND, SAÏD GHARBI, JASON QUARLES, FLAVIO D' ANDREA **TEKST** BART MEULEMAN & ULTIMA VEZ **ARTISTIEK ASSISTENT** JERRY KILLICK, AÏDA GABRIËLS **SCENOGRAPHIE** WIM VANDEKEYBUS, MERYEM BAYRAM **DRAMATURGIE** AÏDA GABRIËLS, JERRY KILLICK **MUZIEK & GELUIDSONTWERP** CHARO CALVO **COCREATIE GELUIDSONTWERP & ONTWERP COMPUTERMUZIEK** IRCAM MANUEL POLETTI **STEM SAVIOUR** MAXIM DAISH BELAY **BEWEGINGSASSISTENT** GERMAN JAUREGUI **LICHTONTWERP** DAVY DESCHEPPER, WIM VANDEKEYBUS **STYLISME** ISABELLE LHOAS GEASSISTEERD DOOR ISABELLE DE CANNIÈRE **TECHNISCHE COORDINATIE** DAVY DESCHEPPER **GELUIDSREGIE** BRAM MORIAU GEASSISTEERD DOOR MARTIN ANTIPHON (IRCAM) **STAGE MANAGER** TOM DE WITH **SFX** ZEPHYR WILDLIFE, SASKIA VERREYCKEN **PRODUCTIE** ULTIMA VEZ **COPRODUCTIE** KVS (BRUSSEL), IRCAM (PARIJS), DESINGEL (ANTWERPEN)

Wim Vandekeybus

Wim Vandekeybus (1963, Herenthout) is een Belgisch choreograaf, theater- en filmmaker en fotograaf. Als zoon van een dierenarts komt Vandekeybus al op jonge leeftijd in contact met de lijfelijke van het aardse leven, een wederkerend thema in zijn oeuvre. Een ander belangrijke insteek in Vandekeybus' interesseveld en werk is de menselijke psyche. Na de middelbare school gaat hij psychologie studeren in Leuven. Een jaar later, in 1986, richt hij zijn eigen dansgezelschap **Ultima Vez** op. Doorheen de voorbije dertig jaar ontwikkelde Vandekeybus met zijn compagnie een eigen bewegingstaal. Tensie, conflict, risico, toeval, impulsiviteit, lichamelijke, instinct en interdisciplinariteit zijn pijlers die inherent in zijn werk aanwezig zijn.

We schrijven 1987, de eerste voorstelling *What the Body Does Not Remember* wordt een internationaal succes en Ultima Vez ontvangt de Bessie Award (New York Dance and Performance Award), een prijs die wordt toegekend aan grensverleggende voorstellingen. Bijna dertig jaar en een heel dans-, theater- en filmoeuvre later houdt Vandekeybus' innovatieve tendens aan. 'Voor mij moet de vorm elke keer weer anders zijn', vertelt hij. 'Daarom kom ik de ene keer met een zeer muzikale voorstelling (nieuwZwart of *Speak low if you speak love...*) of zet ik alleen een man voor een film (*Monkey Sandwich*). Een andere keer kom ik met een klassiek mythologisch stuk (*Oedipus/bêt noir*) of een analysevoorstelling waarin het theater een belangrijke rol speelt (*booty Looting* of *Talk to the Demon*).

Tal van samenwerkingen met dansers, acteurs, musici en andere artiesten uit uiteenlopende disciplines zorgen voor het uitgesproken interdisciplinaire karakter van Vandekeybus' werk. Muziek is een fundamentele inspiratie binnen de hele Ultima Vez historie. Onder meer Peter Vermeersch, Thierry De Mey, David

Byrne, Marc Ribot, Eavesdropper, David Eugene Edwards, Daan, Arno, Charo Calvo, Mauro Pawlowski, Roland Van Campenhout en Elko Blijweert werkten mee aan voorstellingen. De creatie van de muziek vindt veelal plaats doorheen het repetitieproces. Het hybride karakter van het creatieproces resulteert in totaalvoorstellingen, waarbij de verschillende media harmonieus met elkaar vervlochten zijn. Ook film, fotografie en literatuur zijn zeer aanwezig in Vandekeybus' werk. Peter Verhelst verzorgde vier keer de teksten (*Scratching the Inner Fields*, *Blush*, *Sonic Boom*, *nieuwZwart*), Jan Decorté's *Oedipus* leende zich tot drie bewerkingen van Vandekeybus' hand en schrijver Bart Meuleman creëert mee het theatrale *Mockumentary of a Contemporary Saviour*.

In december 2012 ontvangt Wim Vandekeybus de *Keizer Karelprijs* die de provincie Oost-Vlaanderen uitreikt voor zijn uitzonderlijke verdiensten op vlak van kunst en cultuur. Een jaar later zijn Wim Vandekeybus en Ultima Vez laureaat van de *Evens Prijs voor Kunst*. De prijs geldt als symbool voor hun belangrijke bijdrage aan de hedendaagse dans in Europa, voor hun multidisciplinair werk en voor hun sociaal en cultureel engagement.

Galloping Mind, Wims eerste langspeelfilm verschijnt in 2015. Gedraaid in Hongarije en aan de Zwarte Zee in Roemenië vertelt de film een dramatisch verhaal over familieverbanden, verraad en driehoeksrelaties met Jerry Killick, Natali Broods en een lokale kinderbende op paarden in de hoofdrollen.

2016 staat in het teken van dertig jaar Ultima Vez. De festiviteiten worden bekroond met *The Rage of Staging*. Een visuele en mentale reis door het universum van Wim Vandekeybus en Ultima Vez in boekvorm. Tijdens het voorjaar van 2017 keert Vandekeybus terug naar het theater met *Mockumentary of a Contemporary Saviour*.

BIO'S

Maria Kolegova

werd geboren in Rusland en studeerde af in hedendaagse dans aan het Centrum voor Hedendaagse Kunsten in Yekaterinburg. Zij was meer dan zes jaar lid van het Nationale Russische Ballet van Moskou en combineerde dit met opdrachten voor gerenommeerde choreografen. Sinds 2012 is Maria lid van de Ultima Vez-compagnie. Zij debuteerde bij de herneming van *What The Body Does Not Remember*, gevolgd door *nieuwZwart*, *Spiritual Unity*, *Speak Low If You Speak Love* en nu *Mockumentary Of A Contemporary Saviour*.

Daniël Copeland

werd geboren in Kent en studeerde af aan de Drama Studio London. Hij is een vaste waarde binnen de Britse theaterscene en was onder meer te zien in het epische 24-uren stuk *The Wrap*, opgevoerd in een techno club onder London Bridge, *The Hobbit* in Queens Theatre, *The Caretaker* en *Othello* in the Nottingham Playhouse en *The Jungle Book* at West Yorkshire Playhouse. Op TV was Daniël te zien in *Casualty*, *Six Experiments That Changed The World*, *The Day Britain Stopped* en *Walter*.

Yun Liu

is afkomstig uit Taiwan. Zij volgt al van kleinsaf hedendaags dans en studeert al meer dan zes jaar gevechtskunsten als Kung Fu. In haar thuisland is zij een vaste waarde op de wushu games. *Mockumentary of a Contemporary Saviour* is haar eerste ervaring bij Ultima Vez.

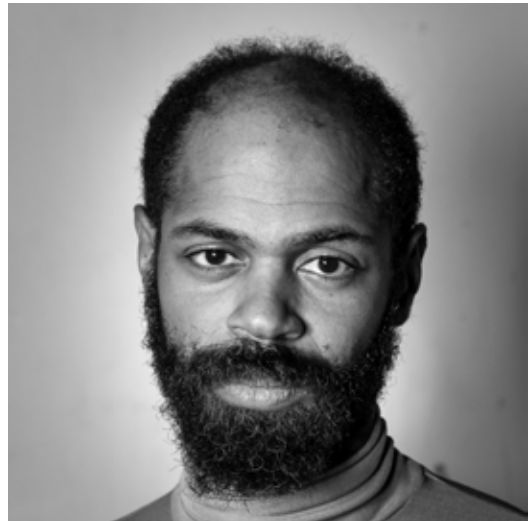

Flavio D'Andrea

Italiaan, zit bij Ultima Vez sinds de herneming van *In Spite of Wishing and Wanting* in 2015. Hij studeerde podiumkunsten in Milaan en werkte samen met de Flic Circus school in Turijn en Magda Clan circus als performer en dramaturg.

Jason Quarles

is afkomstig uit Philadelphia, woonde en werkte meer dan twee decennia in New York City en resideert momenteel in Antwerpen. Hij was onder meer te zien in *Fathers and Sons* van Davis Freeman, Toshiki Okada's *The Sonic Life of the Giant Tortoise*, de Toneelhuis-productie *Trainer*, Patrice Chereau's *From the House of the Dead* en Hoi Polloi's *All Hands*.

Anabel Lopez

is Belgisch-Spaanse en studeerde Drama en Antropologie in California en finaliseerde haar studies aan het conservatorium van Luik in 2007. Zij werkte voor een waaier aan regisseurs zoals Jacques Delcuvellerie, Arthur Nauzyciel, Frank Castorf, Pietro Varrasso en verscheen in films als *Rundskop*, *Demain Tout Commence* en *Iron Sky 2*.

Saïd Gharbi

werd geboren in Marokko en verhuisde in de jaren zestig naar België. Op zijn veertiende werd Saïd blind. In 1993 werkte hij voor de eerste keer samen met Wim Vandekeybus voor *Her Body Doesn't Fit Her Soul*. Nadien volgden een vijftal andere projecten waarna hun samenwerkingsverband even op een lager pitje kwam te staan. In tussentijd richtte Saïd zijn eigen compagnie In tussentijd richtte Saïd zijn eigen compagnie Les BGM op waarmee hij creëert en speelt.

Artistiek team

Voor de tekst van *Mockumentary of a Contemporary Saviour* werkt Wim Vandekeybus samen met Bart Meuleman (Toneelhuis) en Jerry Killick (Forced Entertainment). **Bart Meuleman** is een Antwerpse schrijver, essayist, dichter en regisseur. Zijn oeuvre bestrijkt een breed gamma aan genres en onderwerpen. Sinds 2010 werkt Wim nauw samen met de Britse **Jerry Killick**. Hun eerste coöperatie *Monkey Sandwich* werd bekroond met een selectie voor het Venice International Film Festival. Na de film volgen drie stageproducties: *booty Looting*, *Talk to the Demon* en *Mockumentary of a Contemporary Saviour*.

Het ontwerp van de muziek en soundscapes komt tot stand door een samenwerking tussen het Parijse **IRCAM** en de Spaans-Belgische **Charo Calvo**. Zij is reeds 30 jaar actief als sound designer en componiste en is er al bij van bij het begin van *Ultima Vez*. Charo's acousmatische werken worden gepresenteerd op festivals en radiozenders in binnen- en buitenland. Het Franse IRCAM, Institut de recherche et coordination acoustique/musique is een vooraanstaand instituut op het gebied van nieuwe (al dan niet elektronische) muziek en specialisten uit verschillende disciplines samenbrengt. *Mockumentary of a Contemporary Saviour* is een productie waarbij het buitenaardse landschap tot een auditief totaalwerk wordt getransformeerd dankzij het nauw coöpereren van **Manuel Poletti (IRCAM)** en Charo Calvo.

Meryem Bayram is een Turkse-Belgisch beeldend kunstenaar die Wim bijstaat voor het ontwerp van de scenografie. Een wederkerend thema in Meryems werk is het onderzoek naar het raakvlak tussen mensen en hun omgeving, tussen het abstracte en figuratieve. Door gebruik te maken van een amalgaam aan materialen zoals hout, karton en elastische stoffen creëert ze constructies die gelden als vluchtroutes uit de natuurlijke omgeving. De escapistische contouren roepen een parallel netwerk van immateriële krachten op, een landschap met stuwende en tegenwerkende krachten.

De kostuums worden ontworpen door **Isabelle Lhoas**. Zij werkt reeds van bij het begin van *Ultima Vez* samen met Wim op vlak van ontwerp van kostuums, styling en scenografie. Daarnaast is Isabelle actief als freelance ontwerpster en art director voor tal van andere projecten. Voor deze productie wordt zij bijgestaan door **Isabelle De Cannière**.